

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону України про корінні народи України, внесений Президентом України В.Зеленським (реєстр. № 5506 від 18.05.2021)

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування за дорученням Голови Верховної Ради Д.Разумкова розглянув на своєму засіданні 30 червня 2021 року (протокол № 75) проект Закону України про корінні народи України (реєстр. № 5506 від 18.05.2021), внесений Президентом України В.Зеленським.

Метою законопроекту, як вказується у пояснювальній записці до нього, є визначення правового статусу корінних народів України та встановлення правових гарантій на повне володіння всіма правами людини і основоположними свободами осіб, що належать до корінних народів України, що встановлені нормами міжнародного права, а також передбачені в Конституції та законах України. Крім того зазначається, що необхідність існування такого закону впливає з положень пункту 3 частини першої статті 92 Конституції України, відповідно до якого права корінних народів і національних меншин мають визначатися виключно законами України.

У законопроекті надається визначення поняття «корінний народ України» та відповідно до цього визначення пропонується встановити, що корінними народами України є кримські татари, караїми, кримчаки.

Відповідно до положень законопроекту корінні народи України та їх представники мають право, колективно та індивідуально, на повне володіння всіма правами людини і основоположними свободами, визначеними у Статуті Організації Об'єднаних Націй, Загальній декларації прав людини, Декларації Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів та в

міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також передбаченими у Конституції та законах України.

У законопроекті визначені гарантії корінним народам щодо їх правового захисту від будь-яких дій, направлених на: позбавлення ознак етнічної приналежності та цілісності як самобутніх народів, позбавлення культурних цінностей; виселення або примусове переміщення із місць компактного проживання в будь-якій формі; примусову асиміляцію або примусову інтеграцію в будь-якій формі; заохочення або розпалювання расової, етнічної чи релігійної ненависті, направленої проти них.

Серед основоположних прав корінних народів України законопроектом гарантуються їх культурні, освітні, мовні та інформаційні права, права на сталий розвиток. Також передбачається визначення правового статусу представницьких органів корінних народів України, їх ресурсного забезпечення, міжнародного представництва.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у висновку від 11 червня 2021 року підтримує, загалом, необхідність законодавчого врегулювання прав корінних народів України. Поряд із цим до поданого тексту висловлюється низка зауважень і пропозицій. Зокрема, щодо неузгодженості деяких положень між собою та з нормами чинних законів, декларативності та дискусійного характеру частини приписів, їх недостатньої чіткості та визначеності тощо.

В порядку сприяння діяльності Комітету свої пропозиції висловили окремі наукові установи.

Так, Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього Національної академії наук України» звертає увагу на звуження в законопроекті змісту поняття «корінний народ України» лише до трьох корінних народів Автономної Республіки Крим та наголошує, що корінним (автохтонним, первісним) народом України насамперед є українці, які становлять переважаючу більшість населення країни. З метою уникнення неоднозначного трактування окремих положень законопроекту пропонується у статті 1 навести розмежування понять «корінний народ», «титульна нація» та «національна меншина».

Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи Національної академії наук України у своєму висновку вказує на загальність формулювань багатьох положень законопроекту, які за своїм змістом носять декларативний характер.

Національний інститут стратегічних досліджень зазначає про підтримку поданого законопроекту.

Заслухавши інформацію підкомітету з питань адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування, з'ясувавши позицію

народних депутатів України – членів Комітету, запрошених на засідання осіб та всебічно обговоривши питання, **Комітет вирішив:**

Вважати за доцільне запропонувати Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин, визначеному головним з підготовки і опрацювання проекту Закону України «Про корінні народи України» (реєстр. № 5506 від 18.05.2021), рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду у першому читанні прийняти його за основу та в цілому як Закон.

Надіслати цей висновок до Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Голова Комітету

А.КЛЮЧКО

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Ключко Андрій Андрійович
Сертифікат: 12A1C72050EC68540400000DF510500A8390D00
Дійсний до: 27.08.2021 12:00:10

Апарат Верховної Ради України
№ 04-23/03-2021/215124 від 30.06.2021

564788